

Финансира
Европска унија

ИНФОРМАТИВНИ ЧЛАНАК ТВИНИНГ ПРОЈЕКТА ЕУ / НОВОСТИ О ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

УЛОГА ЧЛАНОВА ПАРЛАМЕНТА У ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

У КОЈОЈ ФАЗИ ПРОЦЕСА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА СЕ БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ТРЕНУТНО НАЛАЗИ?

Европска унија препознаје Босну и Херцеговину као потенцијалну земљу кандидаткињу за чланство у ЕУ. Званични захтјев за приступање Европској унији поднијет је 2016. године. Као одговор на захтјев, Европска комисија је у мају 2019. године објавила Мишљење о захтјеву Босне и Херцеговине за чланство у Европској унији, као и попутни Аналитички извјештај с детаљним препорукама о мјерама које власти у Босни и Херцеговини требају подузети у циљу добијања статуса земље кандидаткиње и отварања преговора о приступању. У октобру 2019. године, Савјет министара Босне и Херцеговине усвојило је Акциони план за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја Европске комисије. Дана 26. марта 2020. године, нову методологију проширења одобрили су шефови држава и влада земаља чланица ЕУ те ће се методологија стога спровести у пракси. У октобру 2020. године, Европска комисија је објавила годишњи извјештај о Босни и Херцеговини.

ЗАШТО ЈЕ ВАЖНА УЛОГА ЧЛАНОВА ПАРЛАМЕНТА И ПАРЛАМЕНАТА У ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА?

Парламенти су независна законодавна тијела те су самим тим основни симбол демократског политичког представљања. С обзиром на то да су парламенти тијела која се директно бирају, они пружају демократски легитимитет уставном систему. На основу тога, сва важна друштвена, економска и политичка питања огледају се у парламентима и зато ће парламенти имати важну улогу у пружању подршке, праћењу и вођењу процеса европских интеграција.

КАКО ЧЛАН ПАРЛАМЕНТА МОЖЕ УЧЕСТВОВАТИ У ПРАЋЕЊУ ПРОЦЕСА ПРИСТУПАЊА ЕУ?

Парламенти имају широк спектар овлашћења за надзор, а нарочито када је у питању извршна власт. Овлашћења за надзор парламената односе се на политичку контролу или надзор парламената над активностима извршних тијела одговарајућег нивоа власти. Парламент врши непрестани надзор над владом и осигурава да извршна власт поштује вољу и захтјеве гласача које је јавност изразила на изборима. Стога, влада информисе парламент о напретку у области реализације Споразума о стабилизацији и придруживању, као и о укупном статусу процеса европских интеграција и усклађивању законодавства с правним тековинама у дијелу за који је надлежна. Чланови парламента могу учествовати у процесу надзора кроз различите инструменте који су наведени у пословницима о раду и осталим правним актима, као и путем сљедећих активности:

Пројекат спроводи конзорцијум који чине
Народна скупштина Мађарске, Парламент Аустрије и Хрватски сабор.

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYŰLÉS

HRVATSKI SABOR

- упућивање питања и интерпелација влади, на пленарним сједницама, у вези с пословима европских интеграција;
- упућивање захтјева влади да достави извјештаје и стратешке документе о процесу европских интеграција и расправа о тим документима на сједницама одбора;
- уврштавање специфичних питања везаних за европске интеграције на дневни ред сједница сталних одбора, у складу с њиховим надлежностима, и позивање чланова извршних власти на сједнице одбора у циљу пружања информација о конкретном питању у области европских интеграција;
- одржавање дана политичке дебате на пленарној сједници, јавних саслушања и тематских сједница о питањима европских интеграција на (заједничким) сједницама одбора.

► **НА КОЈИ НАЧИН ЧЛАН ПАРЛАМЕНТА МОЖЕ ДОПРИНИЈЕТИ ПРОЦЕСУ УСКЛАЂИВАЊА ЗАКОНОДАВСТВА С ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕУ?**

Парламент ће бити усмјерен на усклађивање правних прописа. Усклађивање законодавства с правним тековинама ЕУ је законска обавеза која проистиче из Споразума о стабилизацији и придруживању. Задаци парламента у процесу усклађивања законодавства састоје се од неколико фаза – разумијевање, разматрање и потврђивање нацрта законског прописа који се усклађује те обрада поднијетих амандмана и на крају усвајање нацрта прописа. То се може постићи:

- захтијевањем и осигуравањем извршења провјере усклађености сваког нацрта и приједлога са законима ЕУ у току цјелокупног законодавног процеса;
- упућивања захтјева влади да поднесе годишњи план владе за усклађивање законодавства прије почетка године те извјештај о тим активностима на крају године, као и разматрање извјештаја на пленарној сједници и/или на сједницама одбора.

► **НА КОЈИ НАЧИН ЧЛАН ПАРЛАМЕНТА МОЖЕ ОЈАЧАТИ И ПОДИЋИ СВИЈЕСТ ЈАВНОСТИ О ЕВРОПСКИМ ИНТЕГРАЦИЈАМА?**

Као тијело које пружа највећи публицитет политичким расправама, парламент треба играти кључну улогу у информисању опште јавности о процесу придруживања. Прије свега, то се може постићи кроз повећање отворености и транспарентности активности парламента, нарочито тијела која се баве пословима ЕУ. Чланови парламента могу користити велики број инструмената за подизање свијести јавности о европским интеграцијама. Неки од њих су:

- усвајање акционог плана за комуникацију о ЕУ на нивоу парламента и систематично организовање/учествовање на догађајима који промовишу унутрашњу припрему земље за европске интеграције;
- укључивање вјеродостојних представника цивилног друштва у рад парламентарних одбора, чиме се постиже већа оправданост и ефикасност расправа о европским интеграцијама;
- организовање и промоција семинара за различите циљне групе и предводнике јавног мнијења који имају вишеструке улоге у друштву (нпр. наставници, студенти, новинари, представници цивилног друштва) како би се представила и разматрала битна питања везана за европске интеграције и нагласиле активности и надлежности парламента у процесу приступања;
- информисање медија кроз различите канале о пословима европских интеграција које разматрају парламентарна тијела;
- подјела штампаних и електронских материјала о питањима ЕУ које припрема особље парламента (у библиотекама, школама, на јавним догађајима, итд);
- наглашавање да се кроз своју заступничку/делегатску функцију могу побринути да се мишљења и потребе гласача изнесу и представе на политичким расправама везаним за европске интеграције.

► **КАКВА СТРУЧНА ПОМОЋ У ОБЛАСТИ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА ЈЕ НА РАСПОЛАГАЊУ ЧЛАНОВИМА ПАРЛАМЕНТА?**

Чланови парламента могу се ослонити на стручну помоћ парламентарне администрације, нарочито јединице надлежне за европске интеграције. Парламентарно особље треба члановима парламента пружати редовне и потпуне информације о развоју процеса интеграција, нарочито његових парламентарних аспеката, и наглашавати најактуелнија питања. На тај начин, чланови парламента ће имати свеобухватне информације које су им неопходне за доношење потребних политичких одлука и за пружање информација општој јавности у процесу европских интеграција.

► **КАКО СЕ ПАРЛАМЕНТАРНА ДИПЛОМАТИЈА КОРИСТИ У ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА?**

Парламентарна дипломатија је инструмент у процесу проширења којим се јача међународна репутација и подршка за земљу. Редовни контакти с Европским парламентом, нарочито путем Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање као заједничког тијела Европске уније и Босне и Херцеговине, те с парламентарима земаља чланица ЕУ, као и регионална парламентарна сарадња, од кључне су важности за успјешан процес европских интеграција.

Ова публикација је израђена уз финансијску помоћ Европске уније. Њен садржај је искључива одговорност проведбених партнера те не одражава нужно ставове Европске уније.